

Зовнішні фактори впливають не лише на формування конкурентного середовища, а й на конкурентоспроможність підприємства. До них відносять заходи державного економічного та адміністративного впливу, діяльність суспільних інститутів, основні характеристики ринку, конкурентів, контрагентів, інфляційні процеси, рівень кваліфікації робочої сили, політичні процеси, та інші [4, с. 165].

Конкурентоспроможність підприємства визначають низка факторів, найбільш вживаними з яких є внутрішні та зовнішні. Визначальним в управлінні конкурентоспроможністю є те, що підприємства можуть успішно розвиватися, якщо вони володіють реальними конкурентними перевагами, котрі створюють передумови для ефективної їх діяльності.

Література:

1. Драган О.І. Управління конкурентоспроможністю підприємств: теоретичні аспекти. Монографія. – К.: ДАКККіМ, 2006. – 160 с.
2. Чумак Л.Ф. Фактори впливу а формування конкурентоспроможного потенціалу підприємств / Л.Ф. Чумак // Экономика и управление. - № 1. – 2013. – с. 62-69.
3. Потрер М. Конкуренция: – М.: 2005. — 608 с.
4. Мануйлович Ю.М. Дослідження сутності та трактування поняття конкурентоспроможності підприємства. Ю.М. Мануйлович Маркетинг і менеджмент інновацій. 2013. № 4. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21CO.
5. Загорна Т.О. Економічна діагностика Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007 — 400 с.

Наталія ГАЛИШ

Тернопільський національний економічний університет

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО РИНКУ ДЕРЕВНИХ ПЕЛЕТ

В сучасному діловому світі, виробництво та споживання деревних пеллет є доцільним, як з економічної точки зору, так і з огляду на екологічну безпеку. Тенденція здорожчання викопного палива (газ, нафта, вугілля) тільки збільшуватиме ефективність використання паливних пеллет. Також важливим є те, що сировиною для виготовлення енергетичних гранул слугує деревина – поновлювальний ресурс, який є природнім акумулятором, що здатний накопичувати велику кількість сонячної енергії протягом тривалого часу [1].

За своєю структурою, деревна пеллета (паливні гранули) – це пресований виріб циліндричної форми з висушених відходів деревини, таких як: стружка, залишки лісової деревини, борошно від роботи фрезерних верстатів; також у якості сировини часто використовують соломку, очерет, торф, тверді побутові відходи, та ін. Паливні пеллети називають «поліпшеним паливом», так як в процесі виробництва пеллет вихідну сировину спочатку подрібнюють, а потім гранулюють. Основними перевагами гранул у порівнянні з іншими видами палива є:

- висока теплотворна здатність дорівнює;
- конструктивні особливості печей можуть привести до автоматизації процесу отримання теплової енергії;
- при згорянні 2000 кг паливних пеллет виділяється стільки ж теплової енергії як і при згорянні: 3200 кг деревини, 957 м³ газу, 1000 л дизельного палива, 1370 л мазуту.

Проте, однією та найбільш значною перевагою даного виду альтернативного палива залишається його висока насипна маса, що дає змогу без вагомих зусиль транспортувати цей сипкий продукт на далекі відстані.

На сьогоднішній момент, в світі, виробляється більше 15 млн. тон дерев'яних пеллет на рік (без урахування агропеллет). У тому числі в Європі – близько 9 млн. тон, в США – 2,8 млн. тон, в Канаді – 1,4 млн. тон. За останні кілька років заводи з випуску дерев'яних гранул

з'явилися в таких країнах, як Франція, Болгарія, Іспанія, де раніше взагалі не знали, що таке пеллети. Що ж стосується європейського ринку пелет, то його умовно поділяють на чотири сектори:

1. Виробництво електроенергії: країни Бенілюксу (Бельгія, Нідерланди, Люксембург), Великобританія.

2. Виробництво теплової енергії: Німеччина, Австрія, Італія.

3. Комбіноване використання: Швеція, Данія, Польща.

4. Використання для опалення в приватному секторі [2].

Зауважмо, що на світовій арені, виробництво та споживання паливних гранул збільшується колосальними темпами з кожним роком. Наприклад, якщо в 2000 році Німеччина виробляла 11 тис. тонн пеллет, то в 2005 році цей показник сягнув – 300 тис. тонн, а в 2012 перетнув позначку в 1,5 млн. т. В 2015 році щорічне споживання пеллет в Німеччині складає 6 млн. т. В цей же час, споживання пеллет в Швеції щорічно зростає на 30%. Очікується, що світове виробництво пеллет з біомаси, з сьогоднішніх 12 млн тонн може досягнути 100 млн. тонн до 2020 року. Незважаючи на постійно зростаючі обсяги виробництва, країни ЄС на сьогодні не можуть задовільнити власні потреби в паливних гранулах, тому велика кількість пелет імпортується з інших країн [1].

Постійно зростає і обсяг світової торгівлі пелетами, який, наприклад, в 2013 р. близько 50% від загального виробництва – 12,0 млн. т. на суму \$ 2,4 млрд. Цей фактор пояснюється нестачею власних ресурсів деревини для задоволення зростаючого попиту в багатьох країнах-споживачах. Протягом першої половини 2014 вартість і обсяг світової торгівлі деревних гранул зросли на 18 і 12% відповідно в порівнянні з тим же періодом 2013 р. Близько половини світової торгівлі деревними пелетами в даний час припадає на внутрішній ринок Європейського Союзу, на якому в якості постачальників лідирують Німеччина, Австрія та Латвія. Найбільшими імпортерами деревних пелет є Великобританія, Бельгія, Нідерланди і Данія [3].

Слід зазначити, що беззаперечним лідером галузі залишається Німеччина. Ринок пелет в Німеччині продовжує зростати майже на третину кожного року. Німецька енергетична асоціація DEPV підтвердила це в своїх прогнозах. На даний час більше 90% гранул мають ENplus сертифікат і повинні бути продані виключно через сертифікованих дилерів. За 2013 рік було встановлено близько 20 000 нових систем, які працюють на пелетах. Після проведення досліджень DEPV оприлюднила статистику- німецький ринок пелетних котлів складається на 70% з агрегатів потужністю до 50 кВт, 25% до 100 кВт і решта- понад 100 кВт [1].

Таким чином, зазначимо, що наразі рівень розвитку пелетної індустрії в світі є на порядок вищим, ніж в Україні. На світовому ринку альтернативних енергоносіїв, тенденцію до зростання попиту на деревні пеллети стимулюють уряди держав, шляхом створення низки законопроектів про розвиток відновлюваної енергетики. Тому, на сьогоднішній день, державна підтримка, ефективність та надійність в постачанні сировини, а також своєчасність виробничого менеджменту є найважливішими факторами успіху пелетного виробництва на ринку.

Література:

1. Деревні пеллети - характеристики, ринок, сировина (частина 1): [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://сахара.ua/informaciya/statti/derevni-peleti-harakteristiki-rinok-sirovina-chastina-1>

2. Перспективи світового ринку пеллет: [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://energetyka.com.ua/biotoplivo/545-perspektyvy-svitovoho-rynku-pellet>

3. Пелетний шлях до енергозалежності: Електронний ресурс] / Режим доступу: http://eco-ges.com.ua/news_1_33_Peletniyshlyahdoenergonezalejnosti.htm